

Seat No. : \_\_\_\_\_

**DO-126**

**December-2013**

**M.A. (Sem.-I)**

**402 : Psychology**

**(Research Methods & Measurement in Psychology-I)**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 70**

- સૂચના :** (1) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.  
**Instructions :** Figures to the right side indicate full marks of the question.  
(2) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે નંબર દર્શાવ્યો હોય તે જ નંબર ઉત્તરવહીના હાંસિયામાં લખો.  
Write the same number of question in the answer-sheet as shown in question paper.  
(3) ઉત્તરો પ્રસ્તુત અને મુદ્દાસર હોવા જોઈએ.  
Answer should be relevant and to the point.

1. સંશોધન એટલે શું ? સંશોધનના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 14  
What is Research ? Explain various types of Research.  
**અથવા/OR**  
સંશોધન પ્રક્રિયાના મુખ્ય સોપાનોની વિગતે સમજૂતી આપો.  
Explain major steps of the Research Process.
2. સંશોધન સમસ્યાની વ્યાખ્યા આપી, સંશોધન સમસ્યાના સ્ત્રોતો વર્ણવો. 14  
Define research problem and describe the sources of research problem.  
**અથવા/OR**  
સંશોધન સિદ્ધાંત કલ્પનાના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.  
Discuss the types of Research Hypothesis.
3. અન્વેષણાત્મક અભ્યાસનું સ્વરૂપ જણાવો. અન્વેષણાત્મક અભ્યાસની ભૂમિકાઓ અને મર્યાદાઓ ચર્ચો. 14  
Write the nature of Exploratory study and discuss its roles and limitations.  
**અથવા/OR**  
વર્ણનાત્મક અભ્યાસનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.  
Describe the scope of descriptive study. Explain its importance.
4. સંભાવના નિદર્શનના પ્રકારો જણાવી, 'સ્તરીકૃત યદ્યચ્છ નિદર્શન'ની સમજૂતી આપો. 14  
Write the types of probability sampling. Explain stratified random sampling.  
**અથવા/OR**  
બિન સંભાવના નિદર્શન એટલે શું ? 'નિયત હિસ્સા નિદર્શન' અને 'આકસ્મિક નિદર્શન'ની સમજૂતી આપો.  
What is Non-probability sampling ? Explain Quota sampling and Accident sampling.

5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

14

Write answer to the following questions in short :

(1) સંશોધનના બે લક્ષણો જણાવો.

Write two characteristics of Research.

(2) શુદ્ધ સંશોધન કોને કહેવાય છે ?

What is Pure Research ?

(3) સંશોધનના બે ઉપયોગો જણાવો.

Write the two objectives of a research.

(4) સિદ્ધાંત કલ્પનાની વ્યાખ્યા આપો.

Define Hypothesis.

(5) સિદ્ધાંત કલ્પનાના બે સ્ત્રોતો જણાવો.

Write two sources of Hypothesis.

(6) સંશોધન સમસ્યાના બે લક્ષણો જણાવો.

Write two characteristics of a research problem.

(7) અન્વેષણાત્મક અભ્યાસનો અર્થ આપો.

Give the meaning of exploratory study.

(8) વર્ણનાત્મક સંશોધન કોને કહેવાય ?

What is Descriptive study ?

(9) અન્વેષણાત્મક અભ્યાસની પદ્ધતિઓ કેટલી છે ?

How many types of exploratory study are there ?

(10) વર્ણનાત્મક અભ્યાસની મર્યાદાઓના નામ લખો.

Write limitations of Descriptive study.

(11) સંભાવના નિદર્શન કોને કહેવાય ?

What is Probability Sampling ?

(12) બિન સંભાવના નિદર્શનના પ્રકારો જણાવો.

Write the types of Non-probability sampling.

(13) સહેતુક નિદર્શનના બે લાભ જણાવો.

Write two advantages of purposive sampling.

(14) ઝૂમખાં નિદર્શનની બે મર્યાદા જણાવો.

Write any two limitations of Cluster sampling.